

La llegenda de la font del Congost

Anar a berenar al Congost em semblava una excursió molt llarga: no hi arribàvem mai més a aquell indret amagat, enclotat entre les vies paral·leles del riu, el tren i la carretera. A mà dreta deixàvem Campdorà, que es retallava al cim de la carena, i ens acostàvem cap a la paret vertical de la muntanya sobre la qual penjava, inversemblant, el castell de Sant Julià de Ramis. Arran del polsós camí de carros trobàvem per fi la font i l'arbre, i jo revivia amb la imaginació la llegenda dels enamorats del Congost: el noi, disposat a abandonar la noia, era castigat i es convertia en arbre; la noia s'abraçava al tronc i plorava tant i tant que es transformava en font. Ara l'arbre era una alzina centenària i l'aigua brollava d'una paret de rajola, el peu d'una pedra que semblava una làpida de cementiri: Agua-carbónica-ferruginosa-Ayuntamiento-de-Celrà-año-1861. A l'altra banda del camí, la gran porta d'una tanca, flanquejada per dues columnes, donava a l'immens vestíbul de plàtans sàviament podats per crear un sostre natural. Els arbres, amb els troncs abraçats per una eura espessa i negra, menaven directament fins a la gran avinguda paral·lela al Ter, encatifada de falgueres eternament verdes, per damunt de les quals quatre fileres d'esveltíssims pollanques, d'escorça tendra i de fulles inermes, filtraven la llum i la convertien en una cortina de boira. L'aigua, que es podia tocar amb la mà, discorria mansament, entre aquell jardí encalmat i la nuesa abrupta de les roques de l'espadat de Sant Julià. El riu era lluent i dolç i passava poc a poc, tot reflectint l'argentada ufanor dels pollanques i el perfil esquerp de la paret rogenca. Em semblava com si estigués cansat, i no em costava gaire d'entendre que la fatiga li pervenia de l'esforç de segles per obrir un trau tan gros a la duríssima pell d'aquella enorme muntanya.